

ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมบริหารจัดการของหน่วยงานราชการตาม
แผนปฏิบัติการเพื่อการจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อมระดับจังหวัด
กรณีศึกษา : จังหวัดพิษณุโลก

อภิเษกษา
จาก
ห้องสมุดคณะสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรศาสตร์
.....มหาวิทยาลัยมหิดล.....

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีการบริหารสิ่งแวดล้อม
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล

พ.ศ. 2543

ISBN 974-664-254-5

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยมหิดล

๒พ
ท๒๕๙ป
๒๕๔๓
๑.๓

3736422 ENTM/M : สาขาวิชาเอก:เทคโนโลยีการบริหารสิ่งแวดล้อม วท.ม. (เทคโนโลยีการบริหารสิ่งแวดล้อม)

คำสำคัญ : การมีส่วนร่วม/การบริหารจัดการ/หน่วยงานราชการ/แผนปฏิบัติการเพื่อจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อมระดับจังหวัด

ทองชุบ บุญเสื่อ : ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมบริหารจัดการของหน่วยงานราชการตามแผนปฏิบัติการเพื่อจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อมระดับจังหวัด : กรณีศึกษาจังหวัดพิษณุโลก (Factors Affecting The Participation for Administration of Government Agencies on The Provincial Environmental Quality Management Action Plan : A Case Study of Pitsanulok Province) คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ : รุ่งจิรศ หุตะเจริญ, วท.ม., สัณชัย สุตินันท์วิหาร, วท.ม., ปิยะกาญจน์ เที้ยธิทรัพย์ วท.ม., 214 หน้า.

ISBN 974-664-254-5

ปัญหาสิ่งแวดล้อมมีความสำคัญต่อประชากรไทยและนานาชาติ ประเทศไทยได้พยายามแก้ปัญหาโดยการกระจายอำนาจการบริหารจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อมให้กับจังหวัดต่างๆ ตามพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ.2535ให้จัดทำแผนงานโครงการในรูปแผนปฏิบัติการเพื่อจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อมระดับจังหวัด เพื่อดำเนินการต่อสิ่งแวดล้อมในแต่ละปีงบประมาณ ภายใต้ระบบการพัฒนาชนบทแห่งชาติ (กชช.) หน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้องในจังหวัดพิษณุโลกสามารถจัดทำโครงการการตามกระบวนการแผนปฏิบัติการเพื่อจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อมได้ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2537 – 2542 แต่การดำเนินการไม่ประสบความสำเร็จตามที่ควร จึงเป็นที่มาของการวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมบริหารจัดการของหน่วยงานราชการในจังหวัดพิษณุโลกตามแผนปฏิบัติการฯ การศึกษาใช้แบบสอบถามข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูลหาระดับการมีส่วนร่วม รวมทั้งหาความสัมพันธ์ระดับการมีส่วนร่วมของปัจจัยต่างๆ ของหน่วยงานด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป SPSS/PC⁺

ผลการศึกษาพบว่าหน่วยงานต่างๆ มีส่วนร่วมบริหารจัดการอยู่ในระดับน้อย และปัจจัยของหน่วยงานที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 คือ การสังกัดกระทรวง การสังกัดส่วนราชการ การมีประสบการณ์ด้านสิ่งแวดล้อมของบุคลากรในหน่วยงาน การเคยจัดทำ/ดำเนินการตามแผนปฏิบัติการฯ จำนวนคณะกรรมการด้านสิ่งแวดล้อมของหน่วยงาน การมอบหมายให้มีผู้รับผิดชอบเฉพาะ ระดับ(ซี)ของผู้รับผิดชอบเฉพาะ จำนวนชนิดโครงการตามแผนงาน การให้ความช่วยเหลือของส่วน/ภาค/งานอื่นๆ ในหน่วยงาน ผลสัมฤทธิ์ของโครงการสิ่งแวดล้อมที่ทำ สภาพความพร้อมข้อมูลสิ่งแวดล้อมที่หน่วยงานมี การได้รับข่าวสารประชาสัมพันธ์แผนปฏิบัติการฯ การได้รับการกระตุ้น ย้ำ/สนับสนุนให้ทำโครงการสิ่งแวดล้อมจากหน่วยเหนือ การได้รับโอกาสได้รับรู้/ประสบการณ์เกี่ยวกับแผนปฏิบัติการฯ แรงกระตุ้น/ข้อเรียกร้องจากชุมชน การรับทราบนโยบายสิ่งแวดล้อมของจังหวัด งบประมาณสนับสนุนจากภายนอกต่อหน่วยงาน ความจำเป็นต่อจำนวนงบประมาณที่สนับสนุนจากภายนอก และการประสานงานกับหน่วยงานที่รับผิดชอบแผนปฏิบัติการฯ

ผลการศึกษาที่ได้ในครั้งนี้อาจนำไปใช้เป็นแนวทางแก้ปัญหาเกี่ยวกับการบริหารจัดการของหน่วยงานที่รับผิดชอบในระดับจังหวัดและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง โดย ปรับแก้ปัจจัยที่ไม่เอื้อต่อการมีส่วนร่วมและสนับสนุนปัจจัยที่ส่งเสริมต่อการมีส่วนร่วมของหน่วยงานราชการ รวมทั้งกระตุ้นให้มีการประสานงานที่ดีเพื่อการเข้าไปมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อมของหน่วยงานราชการเองได้อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดผลดีต่อคุณภาพสิ่งแวดล้อมและประชาชนในพื้นที่ให้มากยิ่งขึ้นต่อไป

3736422 ENTM/M : MAJOR : TECHNOLOGY OF ENVIRONMENTAL MANAGEMENT

M.Sc. (TECHNOLOGY OF ENVIRONMENTAL MANAGEMENT)

KEY WORD : PARTICIPATION/ADMINISTRATION/GOVERNMENT AGENCIES/

THE PROVINCIAL ENVIRONMENTAL QUALITY MANAGEMENT ACTION PLAN

TONGCHOOB BOONSEUR: FACTORS AFFECTING THE PARTICIPATION OF GOVERNMENT AGENCIES FOR ADMINISTRATION ON THE PROVINCIAL ENVIRONMENTAL QUALITY MANAGEMENT ACTION PLAN: A CASE STUDY OF PITSANULOK PROVINCE. THESIS ADVISORS: RUNGJARAT HUTACHAROEN M.Sc., SANCHAI SUTIPANWIHAN M.Sc., PIYAKARN TERATISUP M.Sc., 214 p. ISBN 974-664-254-5.

Environmental issues are very important to both Thais and other people around the world. According to the Enhancement and Conservation of National Environmental Quality Act of 1992, the Thai Government has attempted to solve this by decentralizing the power of handling it to local and the provincial levels where they can organize their own The Provincial Environmental Quality Management Action Plan. Pitsanulok, a province in the North has set the Provincial Development Committee to organize various involved agencies responsible for environmental management. But, the overall result has yet to get the desired level of satisfaction. Thus, it was a point of interest to study the factors affecting the success or failure of participation among agencies at the provincial level and this province was then selected as a case study. The survey method and questionnaires were used throughout the study. The variable factors were categorized and tested by using closed and open-ended questionnaires. ANOVA was used to justify the level of significance at 0.05 by the Statistical Package for the Social Sciences (SPSS/PC⁺)

The results of the study revealed that government agencies had a low participation level due to various independent variables such as: variables of the Ministry; sectoral agencies; experiences in environment of personnel; making project on The Provincial Environmental Quality Management Action Plan; number of persons in committee; delegation for specific person; class-level of the specific person responding; number of projects in each plan; sectors' helping; outcome of projects; ready state of environmental data; receiving message on The Provincial Environmental Quality Management Action Plan; support from top agencies; opportunity for experience in environmental plan; community's request; perception for environmental policy of the province; external budget; needs for external budget; and coordination among co-operate agencies.

Therefore, it is recommended that all cooperating agencies including responsible and concerned sectors must be reorganized and an indepth seminar given to develop a cooperative package to apply and promote an effective participation in environmental quality management suitable for eager either the local or provincial area. These agencies must be tested and evaluated prior to implementation.